

Olje og energiminister Tina Bru
Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

04.11.2020

Kopi

Klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn
Stortingets energi- og miljøkomite
Norges vassdrags- og energidirektorat

Oppfølging av møte om nye nettariffer

Vi viser til hyggelig møte med statsråden om ny nettleiemodell 13. oktober i år.

Vi er glade for å kunne fortsette en konstruktiv og god dialog med statsråden og departementet om nye nettariffer. I møtet kom statsråden med gode spørsmål. Vi ønsker her å følge opp med svar på spørsmålene, samt kort kommentere andre saker som ble diskutert.

Vi er enige i målet med ny nettleiemodell: *Bedre nettutnyttelse for å holde kostnadene i strømnettet så lave som mulig*. Det er dessverre umulig å si om NVEs forslag til ny nettleiemodell vil oppfylle målet. Inntil det foreligger dokumentasjon på måloppnåelse, er det for svakt utredet til å vedtas.

Vår bekymring står fast, et høyt fastledd og et lavt energiledd vil svekke lønnsomheten til en rekke energieffektiviseringstiltak og egenproduksjon av solenergi. Vi ber statsråden se utforming av nye nettariffer i sammenheng med Granavolden-erklæringens målsetting om å legge til rette for energieffektivisering og styrke mulighetene for egenprodusert energi.

Et høyt fastledd og lavt energiledd oppleves også som urimelig for forbrukerne da det straffer husholdninger med et lavt strømforbruk. Det oppleves også urimelig å premiere store boliger med et høyt strømforbruk med en lavere nettleie.

Når det kommer til fastledd har vi over lengre tid hatt nær kontakt med Elvia og Glitre Energi Nett, nettselskaper som har arbeidet proaktivt med nye nettariffer. Ingen av selskapene har klart å utforme et fastledd som tilfredsstiller NVEs krav om differensiering på grunnlag av effekt. Ifølge NVEs forslag skal fastleddet utgjøre inntil 90% av den nye nettleien. Denne friheten bekymrer oss.

NVE har tre ganger hatt forslag til nye nettariffer på høring. På hver høring har et stort antall organisasjoner lagt ned mye arbeid i å lage velbegrunnede høringssvar. Forslaget om fastledd som skal differensieres på grunnlag av effekt har derimot ikke vært tatt opp i noen av disse høringene.

Vi vil på bakgrunn av dette be OED om ikke å vedta en ny nettleie før følgende er på plass:

1. I dialog med næringen, avstemme et forslag til fastledd som er differensiert på effekt.
2. Forslaget til fastledd må testes ut gjennom piloter og evalueres før det vedtas i forskrift.

Vi mener også at det vil være fornuftig om OED/NVE sender utforming av det nye fastleddet på en begrenset høring.

Spørsmål 1 (Tina Bru)

Mener dere det finnes nettleiemodeller som kan oppfylle målsettingen om høyere nettutnyttelse og reduserte nettinvesteringer?

Svar

Ja, vi mener det er mulig å finne nettleiemodeller som oppfyller mål om høyere nettutnyttelse og reduserte nettinvesteringer. Vi tror at modellen som skal testes ut av Glitre Energi Nett og Elvia, med et tidsdifferensiert energiledd, vil bidra til bedre nettutnyttelse, fordi den gir enkle og forståelige prissignaler.

Vi har fått tilbakemelding fra Glitre Energi Nett om at hovedtrekkene i deres modell styrkes hvis energileddet utgjør 50 – 75 % (vårt forslag), sammenlignet med et energiledd på maksimalt 50 % (NVEs forslag). I Glitre sin modell vil det være rimeligere å bruke strøm fra klokken 22 til 06 i fem vintermånedene. I disse vintermånedene har nettselskapene høy nettbelastning på dagtid, og hvis noe av dette forbruket kan flyttes til nattestid vil nettselskapene kunne redusere investeringene i strømmettet.

Om disse modellene oppfyller de overordnede målsetningene vet vi imidlertid ikke før pilotprosjekter er gjennomført og evaluert. Både Elvia og Glitre har sterk tro på å bruke tidsdifferert energiledd som et forståelig prissignal for å påvirke husholdningenes forbruksmønster.

NVE foreslo i 2017 å innføre abonnert effekt som nettleiemodell for alle husholdninger. Modellen ble testet ut av Lyse Elnett gjennom en pilot i 2018. Piloten viste at modellen hadde null effekt på forbruksmønsteret hos kundene. Denne erfaringen viser at å innføre ny nettleie, uten grundig pilotering og evaluering i forkant, gir stor risiko for ikke å gi måloppnåelse.

Spørsmål 2 (Tina Bru)

Ønsker dere én nettleiemodell for hele landet?

Svar

Ja, vi ønsker én nettleiemodell for hele landet. Alle som representerer forbrukerinteresser, nettkunder, leverandører og miljøorganisasjoner var tydelig i høringene i ønsket om én felles nettleiemodell for hele landet. Her har ikke NVE tatt hensyn til høringsinnspillene, og de har i liten grad utredet konsekvenser av valgfriheten som gis nettselskapene i å velge sin egen nettleiemodell.

Mange nettselskaper ønsker også én nettleiemodell for hele landet, eller et begrenset antall modeller. De som i høringen var positive til at nettselskaper selv skulle ha frihet til å velge sin egen modell, var kun Lyse Elnett, Nordlandsnett og Sognekraft, samt Energi Norge og Distriktsenergi.

Vi ser få fordeler og mange ulemper ved at hvert nettselskap får frihet til å velge sin egen modell. Nettkundene betaler allerede i dag 27 milliarder årlig i nettleie og anleggsbidrag. Den viktigste ulempen er at denne valgfriheten medfører en høyere nettleie for kundene. Forenkling og standardisering vil redusere utviklingskostnader, og gjøre det enklere å støtte effektive prosesser for måling, avregning, fakturering og kundeinformasjon på digitale plattformer.

En annen fordel med én felles nettleiemodell, er at kommunikasjon mot kunder og innføring av ny teknologi og programvare vil kunne gjøres mer kostnadseffektivt.

Spørsmål 3 (Tina Bru)

Er det mulig å få til en ny nettleiemodell som tar hensyn til energieffektivisering/solenergi, og samtidig ivaretar overordnede mål om bedre nettutnyttelse og lavere nettinvesteringer?

Ja, vi mener det er mulig ved å fastsette et tilstrekkelig høyt energiledd som differensieres etter nettbelastning. Noen av modellene som Glitre og Elvia tester ut gjennom piloter gjør akkurat dette.

Vi får imidlertid ikke svar på om modellene oppfyller de overordnede målene før pilotprosjektene er gjennomført og evaluert. Vi vil derfor igjen understreke at nye nettariffer ikke bør innføres før pilotprosjektene er gjennomført og analysert.

Innspill fra brev 22. september

Vi vil avslutningsvis vise til vårt brev sendt til statsråden den 22. september, og understreke noen punkter fra dette brevet som vi fortsatt mener er sentrale ved innføring av ny nettleiemodell:

- Inntekter fra energileddet skal utgjøre 50-75 % av de totale inntektene til nettselskapet.
- Grensen på 100 000 kWh kan innføres nå, uavhengig av øvrige endringer i nettariffene, og det er avgjørende med et betydelig energiledd for at denne endringen skal medføre bedre lønnsomhet for hurtigladede med lav brukstid.
- Det må etableres et eget pilotprosjekt med mål om utnyttelse av effektfleksibilitet i borettslag og sameier (boligselskap).

Vi står gjerne til disposisjon om statsråden eller departementet ønsker våre svar utdypet.

Med vennlig hilsen

Silje Ask Lundberg, leder, Naturvernforbundet

Jon Evang, fagansvarlig energi, Zero

Benjamin Strandquist, seniorrådgiver, Bellona

Bård Folke Fredriksen, adm. dir, Norske Boligbyggelags Landsforbund (NBBL)

Daniel K. Siraj, konsernsjef, OBOS

Morten Andreas Meyer, generalsekretær, Huseierne

Finn Myrstad, fagdirektør, Forbrukerrådet

Tore Strandskog, dir. næringspolitikk, Nelfo, en landsforening i NHO

Rolf Iver Mytting Hagemoen, daglig leder, Norsk Varmepumpeforening

Erik Lorentzen, leder fag og rådgivning, Norsk elbilforening

Kathinka Thilert, politisk rådgiver, NAF

Per Øyvind Voie, dir. næringspolitikk, Elektroforeningen

Trine Dyrstad Pettersen, teknisk sjef, Byggevarerindustriens Forening

Trine Kopstad Berentsen, daglig leder, Solenergiklyngen

Bjørn-Yngve Kinzler Eriksen, på vegne av styret, Norsk solenergiforening

Ragnhild Bjelland-Hanley, seniorrådgiver, Norges Vel